

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát
Matiční 20, 702 00 Ostrava**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-998/25-T
Sp. zn. ČŠIT-S-252/25-T

Název	Dětský domov a Školní jídelna, Budišov nad Budišovkou, příspěvková organizace
Sídlo	Československé armády 718, 747 87 Budišov nad Budišovkou
E-mail	reditel@ddbudisov.cz
IČO	47 813 466
Identifikátor	600 031 560
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	PhDr. Marcel Hába
Zřizovatel	Moravskoslezský kraj
Místo inspekční činnosti	Československé armády 718, Budišov nad Budišovkou Dukelská 636, Budišov nad Budišovkou
Inspekční činnost na místě	23. 4. 2025 – 25. 4. 2025

Inspekční činnost byla zahájena doručením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. b) a zjišťování a hodnocení naplňování školního vzdělávacího programu podle § 174 odst. 2 písm. c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky č. 438/2006 Sb., kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Dětský domov a Školní jídelna, Budišov nad Budišovkou, příspěvková organizace (dále „DD“ nebo „zařízení“) vykonává činnost dětského domova a školní jídelny. Rodinné skupiny jsou umístěny ve dvou pracovištích, a to dvě v hlavní budově DD na ulici Československé armády 718 a další dvě se nacházejí v budově na ulici Dukelská 636. Z celkového evidenčního počtu 26 dětí dvě děti docházely do mateřské školy, 16 dětí plnilo povinnou školní docházku a čtyři děti se vzdělávaly ve středních školách. Tři zletilé nezaopatřené osoby zde byly umístěny na základě smlouvy o setrvání v DD do ukončení přípravy na budoucí povolání. V době inspekční činnosti byly tři děti na internátě a jedno na dlouhodobé dovolence. Speciální vzdělávací potřeby mělo diagnostikováno sedm dětí.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel DD, který byl jmenován do funkce v roce 2019, stanovil reálné a dosažitelné koncepční záměry, které vycházejí z podmínek a potřeb zařízení. Tyto záměry konzultuje a průběžně naplňuje s týmem pracovníků DD. Organizační struktura odpovídá typu a velikosti zařízení. Plán kontrolní a hospitační činnosti je nastaven a průběžně ředitelem vykonáván. Závěry z kontrolní a hospitační činnosti jsou prokazatelně vyhodnocovány a slouží k poskytování zpětné vazby vychovatelům. Pravidelné pedagogické rady a četné porady vychovatelů řeší zejména problematiku jednotlivých rodinných skupin a jejich dětí. Podporou při řešení nejen výchovných obtíží se nově stala externí psychologka, která dochází do zařízení a realizuje s dětmi individuální či skupinové terapie. Důležitou součástí osobního růstu vychovatelů je zavedení supervize, která je vede i k hlubšímu porozumění vzájemných reakcí mezi dětmi a vychovateli a k řešení potíží s větším nadhledem. Ředitel uskutečnil sociometrické šetření mezi dětmi a dotazníkové šetření mezi vychovateli za účelem spokojenosti v zařízení. Závěry těchto šetření naznačovaly kvalitní vztahy mezi personálem a dětmi a dětmi navzájem.

Programy rozvoje osobnosti dětí (dále „PROD“) a týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti jsou úzce provázány a jejich cíle se realizují v praxi. Školní vzdělávací program již nebyl dlouho aktualizován a jeho obsah již neodpovídá současným požadavkům.

Přímou pedagogickou činnost vykonávají ve stanoveném rozsahu všichni vychovatelé pravidelně v průběhu týdne v rámci jednotlivých rodinných skupin. Složení pedagogického sboru je genderově vyvážené, kvalifikované a stabilní, přispívá tak k osvojení si příslušných vzorců chování u dětí. V nočních hodinách vykonávají činnost bezpečnostní pracovníci.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků se realizuje v dostatečném počtu především v rámci problematiky ústavní výchovy a rizikového chování dětí. Potřebný psychoterapeutický výcvik absolvoval jeden z vychovatelů a další jej studuje.

Veškeré prostředí zařízení je velice vkusně a esteticky vybaveno a udržováno. Vnitřní i vnější prostory DD se postupně inovují a modernizují, např. oprava umělého povrchu hřiště, výměna osvětlení a podlahových krytin, obměna vybavení na rodinných skupinách (nové psací stoly, vybavení kuchyňským náčiním, vybavení obývacích pokojů), posílení ICT vybavení. Děti aktivně využívají sportovní vybavení k sezonním aktivitám, učí se bruslit, jezdit na kole i na lyžích. Na obou pracovištích jsou na zahradách herní či relaxační prvky a v letních měsících k dispozici i bazén. Některé uzamykatelné skřínky pro úschovu svých osobních věcí dětí již neplnily svou funkci, jejich zámky byly nefunkční.

Zařízení hospodaří s finančními prostředky přidělenými ze státního rozpočtu a z rozpočtu zřizovatele. Pro zlepšení podmínek výchovy a vzdělávání dětí zařízení získává další zdroje formou věcných a finančních darů, které jsou využívány ve prospěch dětí (např. sportovní vybavení).

Školní jídelna usiluje o vytvoření atraktivního a pestrého jídelníčku v souladu se zásadami zdravé výživy, s dostatkem ovoce a zeleniny a s ohledem na plnění výživových norem. Děti jsou vedeny k samostatnosti, o víkendech si připravují celodenní stravu pod dohledem vychovatelů v kuchyňkách na jednotlivých rodinných skupinách.

Vstupy do budov na obou pracovištích byly v době inspekční činnosti zajištěny proti vniknutí a pohybu cizích osob.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Během adaptační fáze po přijetí dítěte do zařízení se vychovatelé zaměřují na poskytování podpory a péče, která přispívá k řešení jeho aktuálních problémů. Naplnění jeho potřeb zajišťuje především vychovatel, který v roli klíčového pracovníka odpovídá také za zpracování a pravidelné dvakrát ročně vyhodnocování PROD.

Během inspekční činnosti byla sledována výchova a vzdělávání dětí ve všech rodinných skupinách. Jednotlivé aktivity vycházely z týdenního programu výchovně vzdělávacích činností, zaznamenány byly také cíleně použité metody a formy práce zaměřené na dosahování cílů dětí v PROD. Kompetence dětí stanovené ve školním vzdělávacím programu pedagogové průběžně naplňují.

Fungování rodinných skupin v mnoha ohledech připomínalo život v běžné domácnosti. Pedagogové vytvářeli bezpečné a důvěrné prostředí, naslouchali dětem, projevovali jim respekt a podporovali jejich přirozené zapojení v rámci rodinné skupiny. Denní režim byl přizpůsoben individuálním potřebám, věku a možnostem dětí. Při realizovaných aktivitách, přípravě na vyučování, sebeobsluze, péči o osobní věci, sportovních, pracovních a výtvarných činnostech, byly dostatečně motivované. Děti byly vedeny k odpovědnosti za plnění každodenních povinností, organizaci volného času i hospodaření s financemi. Ze strany pedagogů byla hlavně při kolektivních aktivitách patrná podpora vyjadřovacích schopností u méně sociálně úspěšných dětí. Vychovatelé dokázali dětem sdělovat i negativní hodnocení natolik taktně, že tím předcházeli eskalaci emocí. V osobním volnu se děti podle svého zájmu věnovaly i aktivitám mimo zařízení. Svůj volný čas trávily dle svých vlastních preferencí, část dětí využívala své volno k účasti ve volnočasových aktivitách mimo zařízení nebo k samostatné vycházce.

Při hospitační činnosti měly děti prostor vyjadřovat své názory a pocity. Na pedagogy se obracely s důvěrou při řešení svých osobních problémů. Velký důraz byl kladen na relaxaci, volnou hru a rozvoj zájmů. Správné pracovní návyky a péče o vztahy mezi dětmi vytvářely dobré základy pro rozvoj pracovních i sociálních kompetencí. Soustavná podpora komunikace a pozitivního hodnocení přispívala k posilování sebedůvěry.

Při osobních rozhovorech oslovené děti uvedly, že jsou v dětském domově spokojené a že se jim zde v rámci možností líbí, nesetkaly se s žádným ponižováním ani fyzickým trestáním ze strany zaměstnanců zařízení. Oblečení, obutí či hygiena byla dětem poskytována dle jejich potřeb, v rozhovorech považovaly děti nastavený systém hmotného zajištění v zařízení za transparentní. Zvláště starší děti se však negativně vyjadřovaly jednak k nejasnostem při využívání svých mobilních telefonů a jednak byly také frustrovány z nemožnosti využívat wifi síť, jako důsledku kolektivního trestu, který považovaly za nespravedlivý.

Upevňování rodinných vztahů dětí s jejich zákonnými zástupci zařízení podporovalo a umožňovalo jim především o víkendech či prázdninách se navštěvovat. Četnost vzájemných osobních kontaktů mezi nimi se odvíjela dle aktuálních rodinných poměrů.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Zařízení se systematicky zaměřuje na výsledky výchovné a vzdělávací práce a aktivně podporuje osobnostní rozvoj dítěte. Hodnocení je postaveno na individuálním přístupu, který zohledňuje aktuální potřeby a stav dítěte. Pedagogové denně sledují dynamiku vztahů mezi dětmi i vnější vlivy, které na ně působí, a pravidelně děti slovně hodnotí. Důraz je kladen na podporu samostatnosti, vzájemné pomoci a upevňování sourozeneckých vazeb, včetně vedení mladších dětí staršími vrstevníky. Běžné problémy soužití jsou s dětmi řešeny bez odkladu. Chování a jednání většiny dětí bylo v průběhu inspekční činnosti přiměřené jejich věku a prostředí života v zařízení. Opatření ve výchově jsou ukládána hlavně za porušování vnitřního řádu zařízení. Motivačně je tento pedagogický nástroj využíván spíše sporadicky.

Dokumentace dětí obsahuje jasné záznamy o průběžném sledování jejich vzdělávacích výsledků. PROD obsahují konkrétní cíle a zaměřují se také na sledování emocionálního vývoje, osobnostních rysů a kvality sociálních vazeb dětí. Při stanovení dalších cílů pedagogové vycházejí z každodenního pozorování dětí během řízených i spontánních aktivit. Přizpůsobují je individuálním možnostem a potřebám dětí například v oblasti speciálních vzdělávacích potřeb nebo podpory samostatnosti při přechodu do samostatného života. Děti jsou vedeny k sebereflexi, která je motivuje ke změně chování.

Průběžné školní výsledky dětí jsou vychovateli pravidelně sledovány během každodenní přípravy na výuku. Vychovatelé udržují kontakt se školami, účastní se třídních schůzek a okamžitě reagují na náznaky neúspěchu. Dětem, které mají potíže s učením, je poskytována zvýšená podpora a důsledná kontrola přípravy na vyučování. Zákonní zástupci a osoby odpovědné za výchovu jsou o pokrocích informováni prostřednictvím telefonátů a osobních setkání, ale i písemně.

V rámci prevence rizikového chování se realizuje řada cílených aktivit vycházejících z preventivního programu, zaměřeného na smysluplné trávení volného času, rozvoj prosociálního chování, podporu zdravého životního stylu a posílení odolnosti vůči nežádoucím vlivům. Efektivita preventivních opatření je pravidelně sledována a vyhodnocována. Výskyt sociálně patologických jevů, ale i klima v rodinných skupinách zařízení pravidelně monitoruje formou anonymních dotazníků a se zjištěnými výsledky následně s dětmi motivačně pracuje. Předcházet pocitům nespokojenosti dětí nebo jejich rizikovému chování (sebepoškozování) se však daří jen částečně. Počet útěků v zařízení není vysoký, děti v rozhovorech tento způsob řešení svých problémů odmítaly. K rozvoji zájmů dětí přispívají sportovní a kulturní aktivity organizované zařízením i jiné volnočasové programy zajišťované externími subjekty, které pomáhají dětem začleňovat se do širší společnosti a navazovat přirozené vztahy mimo zařízení.

Zařízení rozvíjí spolupráci s širokým okruhem partnerů – místními organizacemi, školami, školskými poradenskými centry i neziskovým sektorem. Tato spolupráce přispívá ke zkvalitnění vzdělávání a podporuje rozvoj kompetencí dětí. Intenzivní je také spolupráce s orgány sociálně-právní ochrany dětí, Policií ČR a soudy. Zařízení aktivně pomáhá starším dětem a mladým dospělým v přípravě na odchod do samostatného života v oblasti vzdělávání, bydlení, či jednání s úřady státní správy. Informace o úspěšnosti dětí a zletilých nezaopatřených osob a jejich začlenění do běžné společnosti získává zařízení hlavně

udržováním vzájemných kontaktů přes sociální sítě. Část bývalých klientů také kontaktuje své dřívější vychovatele telefonicky, někteří zařízení i navštíví.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Ředitel zařízení přijal všechna opatření ke slabým stránkám z poslední inspekční činnosti v roce 2022. Psychologická péče je zajišťována externě, realizují se intervize, supervize.
- V zařízení probíhá průběžná modernizace vnitřního a vnějšího vybavení.

Silné stránky

- Školské zařízení si udržuje estetické, čisté a vkusně uspořádané prostředí. (2.4)
- Realizované metody a formy práce jsou systematicky provázané s týdenními programy výchovně vzdělávací činnosti a přispívají k naplňování cílů dětí v programech rozvoje jejich osobnosti. (4.1)
- Pedagogičtí pracovníci přistupují k dětem individuálně s ohledem na jejich kulturní zázemí a aktuální životní situaci. (6.2)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Pravidla pro používání mobilních telefonů nejsou jednotně nastavena ani systematicky uplatňována, což snižuje jejich předvídatelnost a vede k nerovnému zacházení. (1.3)
- V některých případech byly ze strany ředitele k sociopatologickým projevům v chování a jednání dětí uplatňována nevhodná kolektivní opatření v rozporu s principy individuálního přístupu. (2.1)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Nastavit transparentní pravidla pro využívání mobilních telefonů.
- Přijímat k sociopatologickým projevům v chování a jednání dětí výhradně výchovná opatření individuálního charakteru (s dopadem na konkrétní jednotlivé děti).
- Využívat motivačně ve větší míře opatření ve výchově k oceňování individuálních úspěchů dětí.
- Aktualizovat vzdělávací obsah školního vzdělávacího programu v souladu se současnými trendy.
- Zajistit funkčnost uzamykatelných skříní pro úschovu osobních věcí dětí.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školského zařízení ve lhůtě do 7 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Vnitřní řád dětského domova platný od 27. 4. 2022
2. Školní vzdělávací program ze dne 1. 9. 2014
3. Minimální preventivní program na školní rok 2024/2025
4. Zápisy z jednání pedagogické rady ve školním roce 2024/2025 (vzorek)
5. Zápisy z hospitační činnosti ve školním roce 2024/2025 (vzorek)
6. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2024/2025
7. Knihy denní evidence rodinných skupin (elektronický vzorek)
8. Spisy pedagogických pracovníků – kvalifikační předpoklady, psychologický posudek, výpis z rejstříku trestů (vzorek)
9. Roční plán výchovně vzdělávací činnosti na školní rok 2024/2025
10. Výroční zpráva 2023/2024
11. Dokumentace vztahující se k finančním podmínkám dětského domova a zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí pro školní rok 2024/2025 (vzorek)
12. Dokumentace vztahující se ke školnímu stravování ve školním roce 2024/2025 (vzorek)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna v Registru inspekčních zpráv na webových stránkách České školní inspekce www.csicr.cz.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Iveta Galušková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Jan Pokorný, MBA, školní inspektor

Mgr. Pavel Schönwälder, školní inspektor

Ing. Klára Kudlíková, kontrolní pracovnice

6. 5. 2025